

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У складу са Законом о енергетици, прикључење на мрежу је уређено кад је у питању оператор преносног система процедуром за прикључење којом се поред осталог дефинише редослед активности оператора преносног система, оператора дистрибутивног система и подносиоца захтева за прикључење и рокови у поступку прикључења објекта. Поред тога оператор преносног система израђује и правила за прикључење на преносни систем која поред осталог садрже и техничке захтеве за прикључење на преносни систем и део дистрибутивног система којим управља оператор преносног система, услове, садржину и начин издавања сагласности за стављање под напон, привремено прикључење и трајно прикључење као и начин доказивања испуњености ових услова.

Поред наведеног оператор дистрибутивног система дужан је да донесе Правила о раду. Правилима о раду дистрибутивног система се уређују технички услови за прикључење корисника на систем, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и за обезбеђивање поуздане и континуиране испоруке електричне енергије купцима, поступци у кризним ситуацијама, правила о приступу дистрибутивном систему треће стране, функционални захтеви и класа тачности мерних уређаја, начин мерења електричне енергије и друга питања од значаја за рад дистрибутивног система, а Правилима о раду преносног система рл.

Како се предметном уредбом уређују мрежна правила која се односе на прикључење на мрежу објекта купаца показатељи који се прате су између осталог трошкови прикључења на систем .

Трошкове прикључења на преносни систем утврђује ОПС, на основу елемената из захтева за прикључење и Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије („Службени гласник РС“, бр. 109/15; важи од 01.03.2016. године) коју доноси Агенција. Методологијом су утврђене врсте трошкова: прибављање документације, набавка и уградња опреме и материјала, извршење радова, као и начин обрачуна свих трошкова. Такође, ОПС је дужан да донесе одговарајуће нормативе и да користи тржишне цене, односно цене коштања рада и услуга при утврђивању трошкова прикључка у решењу за прикључење.

Како се прикључци на преносни систем не могу типизирати и сваки је пројекат за себе, ОПС је дужан да поштује принципе јавности и недискриминације и да подносиоцу захтева, на његов захтев, предочи акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова.

Осим изградње прикључка, подносилац захтева је дужан да плати и прописан део трошкова који је на систему узроковало прикључење објекта подносиоца захтева.

ОПС је инвеститор односно власник изграђеног прикључка (прикључног вода, мерне и друге опреме, закључно до мерног места у објекту купаца).

Трошкове прикључења на дистрибутивни систем утврђује ОДС, на основу захтева за прикључење и Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије коју доноси Агенција („Службени гласник РС“, бр. 109/15; важи од 01.03.2016. године). Методологијом су утврђене врсте трошкова: прибављање документације, набавка и уградња опреме и материјала, извршење радова, као и начин обрачуна свих трошкова. Такође, оператор је дужан да донесе одговарајуће нормативе и користи тржишне, односно цене коштања рада и услуга при утврђивању трошкова прикључења у решењу за прикључење. ОДС је дужан да поштује принципе јавности и недискриминације и да подносиоцу захтева, на његов захтев, предочи акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова. Прикључци су у Методологији груписани по врстама и типовима тако да, у зависности од удаљености објекта од система, техничких услова и начина прикључења разликујемо типске и индивидуалне прикључке.

Код типских прикључака, у зависности од броја мерних уређаја, разликујемо појединачне и групне типске прикључке. Акт ОДС о висини трошкова прикључења типских прикључака садржи и висину:

- трошка изградње типског прикључка по подврстама и типовима типских прикључака у зависности од места уградње мерно разводног ормана;
- јединичног варијабилног трошка и
- трошка дела система које оператор утврђује у складу са Методологијом.

Уколико Агенција, на основу достављених података, као и података које може захтевати у складу са Законом, оцени да ОДС није донео акте о висини трошкова прикључења у складу са Методологијом, захтеваће да јој ОДС достави нови акт, утврђен у свему у складу са Методологијом, у року од 30 дана од дана писменог захтева Агенције. Акт о висини трошкова прикључења на систем за дистрибуцију електричне енергије, који је ОДС донео јуна 2016. године примењиван је и у 2021. години.

ОДС има обавезу да редовно доставља Агенцији податке о броју новоприкључених мерних места на дистрибутивни систем, оствареним приходима и новчаним приливима по основу издатих решења о одобрењу за прикључење на дистрибутивни систем, према врстама прикључака, као и о оствареним трошковима прикључења, у складу са инфо-табелама које је утврдила Агенција.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У предметној области се спроводио кроз Правила о раду преносног система и Процедuru за прикључење и Правила о раду дистрибутивног система, које доносе оператори система и на које сагласност даје Агенција за енергетику Републике Србије.

Резултат спровођења важећих правила је тај да је потребно проширити садржај како би се осигурали поштени услови за тржиште на унутрашњем тржишту електричне енергије, сигурност система и интеграција обновљивих извора енергије те олакшала трговина електричном енергијом, примерено искоришћавање способности објекта купца и дистрибутивних система на транспарентан и недискриминаторски начин ради осигурања равноправних тржишних услова.

Такође захтеви из ове уредбе се односе на нове објекте купца прикључене на преносни систем, нове дистрибутивне објекте прикључене на преносни систем, нове дистрибутивне системе и нове елементе постројења купца који се употребљавају у постројењу купца или затвореном дистрибутивном систему чиме се надлежним

операторима система и надлежним операторима преносног система осигуравају услуге управљања потрошњом.

Поред тога, уредбом се желе постићи исти захтеви који се односе на фреквенцију за све напонске нивое на нивоу синхроне зоне. Ово из разлога што би унутар синхроне зоне промена фреквенције у једној уговорној страни имала директан утицај на фреквенцију и потенцијално угрозила функционалност производње у свим уговорним странама. Напонски распони требали би бити усклађени међу повезаним системима јер су кључни за сигурно планирање и погон електроенергетског система унутар синхроног подручја. Искључења због поремећаја напона утичу на суседне системе. Неодређивањем напонских распона може се изазвати општа несигурност у планирању и погону система кад је реч о раду ван нормалних погонских услова.

Како би се осигурала потпуна интеграција тржишта Агенција и оператори система требали би осигурати да се захтеви за прикључење на мрежу дефинисани овом уредбом ускладе у највећој могућој мери током израде правила о раду и правила о прикључењу и одобравања од Стране Агенције, а при изради захтева за прикључење посебно би требало узети у обзир успостављене техничке норме.

Поред наведених као документ који се спроводио су Правила о праћењу техничких и комерцијалних показатеља и регулисања квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом која доноси Агенција. Овом уредбом власници објекта купца прикључених на преносни систем и ОДС прикључени на преносни систем треба да осигурају да њихово прикључење на мрежу не проузрокује одређени ниво дисторзије и флукуације напона напајања на мрежи на месту прикључења. Ниво дисторзије не сме да превазиђе дозвољену вредност одобрену од стране надлежног ОПС. ОПС треба да координирају своје захтеве у погледу квалитета електричне енергије са захтевима суседних ОПС.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

За промену је значајан Закон о измени и допуни закона о енергетици који је ступио на снагу 30. априла 2021. године („Службени гласник РС”, 40/21) и којим је створен правни основ за доношење овог прописа. Такође су значајна Правила о раду преносног система, Правила о раду дистрибутивног система, Процедура за прикључење објеката на преносни систем.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Уочени проблеми су били код процеса провере усаглашености.

Овом уредбом надлежни оператор система треба да процени усаглашеност објекта купца прикљученог на преносни систем, дистрибутивног објекта прикљученог на преносни систем, дистрибутивног система или елемента постројења купца са захтевима ове уредбе током целог радног века наведених објеката. Власник објекта купца, оператор дистрибутивног система или оператор затвореног дистрибутивног система обавештавају се о тој процени.

Усаглашеност елемената постројења купца који се употребљава у објекту купца или затвореном дистрибутивном систему за обезбеђивање услуге управљања потрошњом надлежним оператором преносног система, заједнички процењују надлежни оператор

преносног система и надлежни оператор система, ако је то применљиво, у координацији са трећим лицем укљученим у скуп објекта купца.

Поред тога опсези фреквенције и временских периода, опсези напона и временски периоди сада су уједначени за синхрону област Континентална Европа а што је кључно за сигурно планирање и погон електроенергетског система унутар синхроног подручја.

5) Која промена се предлаже?

Захтеви за прикључење утврђени у Предлогу уредбе овој уредби примењују се на: нове објекте купца који се прикључују на преносни систем; нове објекте дистрибутивног система који се прикључују на преносни систем; нове дистрибутивне системе, укључујући и затворене дистрибутивне системе и нове елементе постројења купца које користи објекат купца или затворени дистрибутивни систем да би обезбедили услуге управљања потрошњом надлежним операторима система или надлежним операторима преносних система.

Захтевима из Предлога уредбе не подлежу постојећи објекти купца прикључени на преносни систем, постојећи објекти дистрибутивног система прикључени на преносни систем, постојећи дистрибутивни системи и постојећи елементи постројења купца који се користе за пружање услуга управљања потрошњом надлежном оператору система или надлежном оператору преносног система, осим ако су прикључени на напонски ниво изнад 1000 V или затворени дистрибутивни систем прикључен на напонски ниво изнад 1000 V, осим ако су измењени до те мере, да се акт којим се одобрава прикључење мора детаљно преиспитати у складу са следећом процедуром:

- власници објекта купца, оператор дистрибутивног система или оператор затвореног дистрибутивног система који имају намеру да модернизују објекте или замене опрему која утиче на техничке могућности објекта купца прикљученог на преносни систем, објекта дистрибутивног система или елемента постројења купца морају надлежном оператору система унапред доставити своје планове;

- ако надлежни оператор система закључи да је ниво модернизације или замене опреме у објекту такав да је неопходан нови акт којим се одобрава прикључење, он о томе треба да обавести Агенцију.

Прописано је да у наведеним случајевима Агенција одлучује да ли је постојећи акт којим се одобрава прикључење потребно изменити или је неопходан нови акт којим се одобрава прикључење и који се захтеви из ове уредбе примењују.

Такође Предлогом уредбе је предвиђено јавно саветовање са заинтересованим странама у случајевима проширења применљивости примене Предлога уредбе на постојеће објекте купца прикључене на преносни систем, постојеће објекте дистрибутивног система прикључене на преносни систем, постојеће дистрибутивне системе и постојеће елементе постројења купца.

Уведена је обавеза свим надлежним субјектима на који се односи Предлог уредбе да примењују принципе пропорционалности и недискриминације; обезбеде транспарентност; примењују принцип оптимизације на однос највеће укупне ефикасности и најмањих укупних трошкова за све укључене стране; поштују одговорност додељену надлежним операторима преносног система ради одржавања сигурности система, укључујући и ону која је захтевана прописима Републике Србије; саветују се са надлежним операторима дистрибутивног система и узимају у обзир могуће утицаје на његов систем; узму у обзир објављене српске стандарде, а уколико таквих стандарда нема могу узети у обзир усвојене европске стандарде.

Прописани су опсези фреквенције и временски интервали, опсези напона и временски интервали, затим минимални периоди током којих објекат купца прикључен на

преносни систем, дистрибутивни објекат прикључен на преносни систем или дистрибутивни систем морају да буду у стању да без искључења са мреже раде са фреквенцијом различитом од номиналне; минимални периоди током којих објекат купца прикључен на преносни систем, дистрибутивни објекат прикључен на преносни систем или дистрибутивни систем прикључен на преносни систем морају да буду способни да без искључења са мреже раде при напонима који одступају од номиналне вредности у месту прикључења, за базне вредности напона од 110 kV до 300 kV (не укључујући 300 kV као и минимални периоди током којих објекти купца прикључени на преносни систем, дистрибутивни објекат прикључен на преносни систем, дистрибутивни систем и постојећа постројења купца морају да буду у стању да без искључења раде при напонима који одступају од номиналне вредности у месту прикључења, за базне вредности напона од 300 kV до 500 kV (укључујући и 500 kV).

Поред тога прописани су захтеви у погледу кратких спојева, захтеви у вези са реактивном снагом, захтеви у вези са заштитом, захтеви у вези са управљањем, искључења и поновна укључења потрошње као и добијање сагласности за прикључење.

Прописано је шта обухвата поступак за добијање сагласности за прикључење сваког новог објекта купца прикљученог на преносни систем, сваког новог дистрибутивног објекта прикљученог на преносни систем или сваког новог дистрибутивног система прикљученог на преносни систем односно сагласност за стављање под напон; сагласност за привремено прикључење и сагласност за трајно прикључење.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је потребна у предложеном обиму, односно како је образложено у тач. 4. и 5. ове Анализе.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложене промене ће имати непосредан утицај на купце, оператора преносног система, оператора дистрибутивног система, оператора затвореног дистрибутивног система.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоји

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Применом важећих прописа није могуће остварити жељену промену, с обзиром да се Уредба као подзаконски акт мора ускладити са одредбама измена и допуна Закона о енергетици.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo)

Није могуће квантитативно представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Поређење је извршено са уговорним странама, као што су Црна Гора и Босна и Херцеговина, такође су усвојили мрежна правила. У Црној Гори Уредба је ступила на снагу 8.8.2019. године, са применом од 1.1.2022. године, а Босна и Херцеговина је донела Уредбу у новембру 2021. године. С обзиром да је кратак период за примену у наведеним државама, то немамо податке о тој примени. Према обавештењу које смо добили од ЕЗ искуство уговорних страна у вези доносиоца уредбе је такво да је код свих тих држава мрежна правила донео регулатор, што би у нашем случају била Агенција за енергетику Републике Србије.

Што се тиче држава чланица ЕУ, искуства тих држава нису могла бити узета у разматрање, јер се код њих овај пропис ЕУ директно примењује.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Жељену промену је потребно постићи у циљу бољег функционисања енергетског система и сигурности снабдевања електричном енергијом.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Овом уредбом се осигурава за купца јасан правни оквир за прикључење на мрежу, олакшава трговина електричном енергијом у земљи и ван граница, сигурност система и интеграција обновљивих извора енергије, примерено искоришћавање способности објекта купца и дистрибутивних система на транспарентан и недискриминаторски начин ради осигурања равноправних тржишних услова.

Такође како се уредба примењује на нове објекте купца прикључене на преносни систем, нове дистрибутивне објекте прикључене на преносни систем, нове дистрибутивне системе и нове елементе постројења купца који се употребљавају у постројењу купца или затвореном дистрибутивном систему тиме се обезбеђује регулаторна сигурност односно надлежним операторима система и надлежним операторима преносног система осигуравају услуге управљања потрошњом.

Уредбом је прописано на које захтеве се уредба не примењује. Међутим, захтеви се могу применити уколико Агенција одлучи на основу промене захтева и потпуне анализе трошкова и користи или ако је спроведена модернизација или замена опреме која утиче на техничке способности постојећег објекта купца прикљученог на преносни систем, постојећег дистрибутивног објекта прикљученог на преносни систем, постојећег дистрибутивног система или постојећег елемента постројења купца унутар објекта купца или затвореног дистрибутивног система прикљученог на ниво напона виши од 1000 V.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Доношење ове уредбе је у складу са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА).

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На основу извештаја оператора система и Агенције за енергетику Републике Србије.

Оператор преносног система и оператор дистрибутивног система електричне енергије редовно прате непрекидност испоруке електричне енергије, која се изражава бројем и трајањем планираних и непланираних прекида испоруке. Агенцији достављају месечне извештаје за све прекиде у преносној и дистрибутивној мрежи који су трајали дуже од 3 минута, на основу којих су израчунати годишњи показатељи непрекидности испоруке са преносне и дистрибутивне мреже, за планиране и непланиране прекиде и укупно, у периоду од 2011. до 2021. године.

Показатељи непрекидности испоруке са преносне мреже, који се прате и прорачунавају, су:

- испала снага [MW] – укупна испала снага на свим мерним местима која су остала без напајања услед прекида;

- ENS [MWh] – укупна неиспоручена електрична енергија за време свих прекида;

- ENS [%] – удео неиспоручене електричне енергије у укупно испорученој електричној енергији;

- AIT [min] – просечно трајање прекида напајања у минутима, које представља количник неиспоручене електричне енергије и средње снаге.

У односу на 2020. годину, у 2021. години показатељи за непланиране прекиде су незнатно побољшани, како у погледу неиспоручене електричне енергије тако и испале снаге, али су и даље на нивоу петогодишњих просечних вредности. Промењен је начин извештавања, односно приликом прорачуна показатеља непрекидности и испале снаге раздвојено се посматрају реверзибилне хидроелектране и складишта енергије када раде у режиму преузимања електричне енергије из преносног система. Анализирајући достављене податке по узроцима који су довели до прекида приметно је да је виша сила у 2021. години имала занемарљив удео. Утицај прекида изазваних од стране другог енергетског субјекта су доминантан узрок прекида у преносном систему у претходној години, за разлику од 2020. године када су узоци за које су одговорни други енергетски субјекти били изједначени са прекидима у преносном систему чији је узрок сам оператор преносног система. За непланиране прекиде показатељи испала снага и неиспоручена електрична енергија у последњем десетогодишњем периоду су приказани у

2020.

Планирани	676	1162	0,0035
Непланирани	2856	978	0,0029
ни			
Укупно	3535	2140	0,0064

2021.

Планирани	495	1340	0.0039
Непланирани	1147	1403	0.0041
Укупно	1642	2743	0.008

- Непрекидност испоруке са дистрибутивне мреже се вреднује на основу показатеља:
- SAIFI11 – просечна учестаност прекида напајања по кориснику и
 - SAIDI12 – просечно трајање прекида напајања у минутима по кориснику.

Такође, енергетски субјекти редовно достављају Агенцији извештаје о комерцијалним аспектима квалитета. Од највећег значаја за купце су четири основне категорије којима се може описати комерцијални квалитет:

- 1) прикључење, обустава и искључење;
- 2) мерење и обрачун;
- 3) отклањање техничких сметњи у испоруци и
- 4) корисничке услуге.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

„*Status quo*” опција није разматрана.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Поред регулаторних мера нису идентификоване друге опције за постизање жељене промене .

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Материја Предлога Уредбе не обухвата подстицајне мере за постизање посебног циља, имајући у виду да се пре свега односи на већ утврђене процесе функционисања електро енергетског система Републике Србије.

- 4) Да ли су, у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

У оквиру разматраних опција нису идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Информативно едукативне мере могу се постићи путем средстава јавног информисања, постављањем на web site оператора и Агенције.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Законом о изменама и допунама закона о енергетици („Службени гласник РС”, број 40/21) дат је правни основ у члану 93а да Влада поред осталог доноси акта о мрежним правилима која се односе на прикључење на мрежу објеката купаца

Ставом 2. цитираног члана прописано је да се акта из става 1. овог члана доносе на предлог Министарства, а на основу достављених усаглашених аката оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије.

Ставом 3. прописано је да су оператори система дужни да акта из става 2. овог члана израде у складу са упутством из члана 51. став 4. тачка 4) и прибаве сагласност Агенције о усаглашености.

Ставом 4. прописано је да Агенција прилагођава упутства из члана 51. став 4. тачка 4) у складу са изменама и допунама обавеза Републике Србије потврђеним међународним споразумима.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Постоје расположиви и потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција у енергетским субјектима и Агенцији за енергетику.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Није било опције, рок за доношење у законодавство Уредбе Европске комисије број 2016/1388 од 17. августа 2016. године о успостављању мрежних правила за прикључење на мрежу купаца је био до 12. јула 2021. године у складу са чланом 1(5) Одлуке сталне групе на високом нивоу од 2018/05/PHLG-EnC од 12. јануара 2018. године.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и другом року?

Изабрана опција нема утицаја на јавне приходе и расходе у средњем и другом року.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У буџету Републике Србије за 2022. годину нису предвиђена финансијска средства која се могу одобрити за пројекте и програмске зајмове за изградњу прикључака купаца на

преносни систем, дистрибутивног објекта на преносни систем или дистрибутивног система на преносни систем.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције нема утицаја на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције немају утицаја на буџет Републике Србије.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције немају утицаја на буџет Републике Србије.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Спровођење изабране опције нема утицаја на расходе других институција.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Трошкове у вези са прикључењем са аспекта свог делокруга ће имати сви који се прикључују на преносни систем. Наведени субјекти морају да примењују принцип оптимизације на однос највеће укупне ефикасности и најмањих укупних трошкова за све укључене стране.

Сагласно уредби трошкове које сnose оператори система који подлежу прописима о трошковима приступа а који произлазе из обавеза утврђених у овој уредби процењује Агенција. Трошкови који се процене као разумни, ефикасни и стразмерни враћају се у оквиру трошкова приступа систему или других одговарајућих механизма. Надлежни оператори система и надлежни ОПС у вези са анализом трошкова и користи морају спровести са заинтересованим странама саветовање. Такође, када надлежни оператор система или надлежни ОПС подносе Агенцији захтев за изузеће уз захтев подносе и анализу трошкова и користи која се врше у координацији са

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Након јавног саветовања у складу са чланом 9. ове уредбе и како би се размотриле значајне чињеничне промене у околностима, попут повећања системских захтева, укључујући прикључење обновљивих извора енергије, паметне мреже, дистрибуирану производњу или управљање потрошњом, надлежни ОПС може да предложи да Агенција, прошири примену ове уредбе на постојеће објекте купца прикључене на преносни систем, постојеће објекте дистрибутивног система прикључене на преносни систем, постојеће дистрибутивне системе и постојеће елементе постројење купца које се користе у постојећу купца или затвореном дистрибутивном систему за пружање услуга управљања потрошњом надлежном оператору система или надлежном ОПС.

Због тога се мора спровести темељна и транспарентна квантитативна анализа трошкова и користи која мора да укаже на:

1) трошкове настале услед усклађивања са захтевима ове уредбе постојећих објеката купца прикључених на преносни систем, постојећих дистрибутивних објеката прикључених на преносни систем, постојећих дистрибутивних система и постојећих елемената постројења купца;

2) друштвено-економске користи које произилазе из примене захтева утврђених овом уредбом и

3) могуће алтернативне мере за постизање захтеваног радног учинка.

Пре спровођења квантитативне анализе трошкова и користи надлежни ОПС:

1) мора спровести прелиминарну квалитативну упоредну анализу трошкова и користи;

2) мора добити одобрење од Агенције.

Надлежни ОПС узима у обзир оправдана очекивања власника објеката купаца, ОДС и ОЗДС приликом оцењивања примене ове уредбе на постојеће објекте купца прикључене на преносни систем, постојеће објекте дистрибутивног система прикључене на преносни систем, постојеће дистрибутивне системе, или постојеће елементе постројења купца.

Надлежни ОПС може процењивати ефекте примене неких или свих одредби ове уредбе на постојеће објекте купца прикључене на преносни систем, постојеће објекте дистрибутивног система прикључене на преносни систем, постојеће дистрибутивне системе, или постојеће елементе постројења купца, на сваке три године у складу са захтевима и процесима наведеним у ст. 3. - 5. овог члана.

С обзиром да се Уредба примењује у уговорним странама и држава чланицама на транспарентан и недискриминаторан начин не утиче на конкурентност. Оцена утицаја на цене може се дати тек када Уредба буде у потпуности у примени – за три године.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције не утичу на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција нема ефекте на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Може утицати на цену приступа на преносном систему и цену приступа на дистрибутивном систему. Такође може се одразити и на цену електричне енергије како на комерцијалном тржишту, тако и на цену на гарантованом снабдевању.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Ефекти реализације изабране опције неће штетно утицати на неку специфичну групу популације и неће негативно утицати на успешно спровођење те опције.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Мере изабране опције неће имати велики утицај на наведене групе због олакшавања процеса функционисања електро енергетског сектора.

1) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Изабрана опција не би утицала посредно на тржиште рада и запошљавање, као и услове за рад у целини.

2) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног

идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабране опције омогућавају равноправан третман и не доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица.

3) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Изабрана опција не може да утиче на цене роба.

4) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Реализацијом изабраних опција се не утиче на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу.

5) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Изабрана опција не утиче на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања .

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Изабрана опција ствара услове за већу интеграцију обновљивих извора електричне енергије, олакшава трговину електричном енергијом, примерено искоришћавање способности објекта купца и дистрибутивних система на транспарентан и недискриминаторски начин ради осигурања равноправних тржишних услова.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција не утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција доприноси очувању здравља, кроз побољшање квалитета ваздуха, воде, земљишта и др.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Изабрана опција не представља додатни ризик по животну средину и здравље људи.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција додатно не утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Агенција за енергетику Републике Србије одређује критеријуме за изузеће, доноси одлуку о изузећу, води регистар донетих одлука. За наведено неопходно је у Агенцији јачање кадровских капацитета, планирање врасхода за ново запослене, инвестице у институцију (обезбеђивање радног простора и трошкови комуналија итд) и трошкови за коришћење услуга и роба.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Потребно је јачање расположивих капацитета, а самим тим и обезбеђивање финансијских средстава за те намене.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције потребно је додатно кадровско попуњавање у Агенцији за енергетику Републике Србије, код оператора система. Агенцији за енергетику Финансијски план одобрава Народна скупштина.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција нема никаквих негативних утицаја на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција неће утицати на одговорност и транспарентност јавне управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Од додатних мера потребно је да оператори система ускладе своје прописе са овом уредбом, а Агенција да се сагласи на исте.

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група. Заинтересоване стране су учествовале у припреми предлога Уредбе. У изради Уредбе учествовали су АД Електроурежа Србије „Електродистрибуција Србије” д.о.о. Београд и Агенција за енергетику РС.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабране опције енергетски субјекти својим плановима обезбеђују потребна средства .

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Редовна сарадња оператора система и купаца, како би систем био стабилан и како би могао да издржи поремећаје и спечи озбиљне прекиде и олакша поновно успостављање погонског стања система након искључења.

V ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење ове уредбе су потребна финансијска средства у буџету Републике Србије.